

Multi-fuel centrale van Nuon in de Eemshaven

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport

19 april 2006 / rapportnummer 1707-38

commissie voor de milieueffectrapportage

College van Gedeputeerde Staten
van Groningen
Postbus 610
9700 AP Groningen

uw kenmerk
2006-300 h, MV

uw brief
27 januari 2006

ons kenmerk
1707-40/Ra/ks

onderwerp
Advies voor richtlijnen voor het MER
Multi-fuel centrale van Nuon in de
Eemshaven

doorkiesnummer
(030) 234 76 35

Utrecht,
19 april 2006

Geacht college,

Met bovengenoemde brief stelde u (als coördinerend bevoegd gezag) de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies voor richtlijnen uit te brengen voor een milieueffectrapport (MER) ten behoeve van de besluitvorming over Multi-fuel centrale van Nuon in de Eemshaven. Overeenkomstig artikel 7.14 van de Wet milieubeheer (Wm) bied ik u hierbij het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan de totstandkoming van de richtlijnen voor het MER. Zij zal graag vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen. Dit houdt in dat de Commissie graag de vastgestelde richtlijnen krijgt toegestuurd.

Hoogachtend,

dr. D.K.J. Tommel
Voorzitter van de werkgroep m.e.r.
Multi-fuel centrale van Nuon in de
Eemshaven

c.c. Rijkswaterstaat Noord-Nederland

Postadres Postbus 2345
3500 GH UTRECHT
Bezoekadres Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht

telefoon (030) 234 76 66
telefax (030) 233 12 95
e-mail mer@eia.nl
website www.commissiemer.nl

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport Multi-fuel centrale van Nuon in de Eemshaven

Advies op grond van artikel 7.14 van de Wet milieubeheer voor het milieueffectrapport over Multi-fuel centrale van Nuon in de Eemshaven,

uitgebracht aan het college van Gedeputeerde Staten van Groningen (coördinerend bevoegd gezag) door de Commissie voor de milieueffectrapportage; namens deze

de werkgroep m.e.r.

Multi-fuel centrale van Nuon in de Eemshaven,

de secretaris

drs. B.C. Rademaker

de voorzitter

dr. D.K.J. Tommel

Utrecht, 19 april 2006

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER.....	2
3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING.....	3
3.1 Probleemstelling en doel.....	3
3.2 Beleidskader en besluitvorming.....	3
3.3 Locatiekeuze.....	3
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN.....	4
4.1 Voorgenomen activiteit.....	4
4.1.1 Installatie.....	4
4.1.2 Brandstofstromen.....	5
4.1.3 Massa- en energiebalansen.....	6
4.1.4 IPPC-richtlijn.....	6
4.2 Alternatieven.....	6
4.2.1 Algemeen.....	6
4.2.2 Nulalternatief.....	6
4.2.3 Uitvoeringsalternatieven.....	7
4.2.4 Meest milieuvriendelijk alternatief.....	7
5. HUIDIGE SITUATIE EN MILIEUGEVOLGEN.....	7
5.1 Algemeen.....	7
5.2 Luchtkwaliteit.....	8
5.3 Energie, CO ₂ en reststoffen.....	8
5.4 Oppervlaktewater.....	8
5.5 Natuur en landschap.....	9
5.6 Geluid.....	9
5.7 Externe veiligheid.....	10
6. OVERIGE ONDERDELEN VAN HET MER.....	10

BIJLAGEN

1. Brief van het bevoegd gezag d.d. 27 januari 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen
2. Kennisgeving in de Staatscourant d.d. 2 februari 2006
3. Projectgegevens
4. Lijst van inspraakreacties en adviezen

1. INLEIDING

Nuon Power Generation B.V. wil in de Eemshaven een nieuwe multi-fuel elektriciteitscentrale bouwen gebaseerd op milieuvriendelijke vergassingstechnologie. Door verbranding van steenkool, secundaire brandstoffen, schone biomassa en aardgas zal elektriciteit opgewekt worden met een elektrisch vermogen van circa 1200 MWe.

Dit initiatief is m.e.r.-plichtig op grond van het Besluit milieueffectrapportage 1994, onderdeel C.22.2. De m.e.r.-procedure wordt doorlopen ten behoeve van de verlening van de vergunning ingevolge de Wet milieubeheer (Wm) door de provincie Groningen en de vergunning ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewater (Wvo) door Rijkswaterstaat Noord-Nederland en mogelijk Waterschap Noorderzijlvest. Gedeputeerde Staten van provincie Groningen treedt op als coördinerend bevoegd gezag.

Bij brief van 27 januari 2006 is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport¹. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in de Staatscourant van 2 februari 2006².

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

De Commissie heeft via de provincie Groningen kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden.

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

⁴ Bijlage 4 geeft hiervan een lijst.

2. HOOFDPUNTEN VOOR HET MER

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

Biomassastromen en inzetprofielen

- Inzicht in de biomassastromen en overige brandstoffen die verstoekt zullen gaan worden, de acceptatiecriteria en de acceptatieprocedure. Presenteer in ieder geval 3 brandstofscenario's:
 - 1) de meest waarschijnlijke combinatie van brandstoffen;
 - 2) het vanuit milieuoogpunt meest ongunstige pakket;
 - 3) het meest milieuvriendelijke brandstofpakket.
- Het beoogde inzetprofiel (basislast, pieklast, combinatie) van de installatie en een toelichting hierop ten aanzien van het energierendement en de emissiekenmerken.
- Op basis van verschillende brandstofscenario's dienen ook de daaraan gerelateerde *capaciteit* van de installatie, *energierendementen* en *emissiekenmerken* beschreven te worden.
- Geef aan welke milieu- en overige overwegingen een rol kunnen spelen bij de uiteindelijke keuze voor brandstofpakket en inzetprofiel.

Milieugevolgen

Inzicht in de milieugevolgen van de verschillende alternatieven en uitgaande van de verschillende brandstofscenario's, met speciale aandacht voor de belangrijkste milieuaspecten:

- *Luchtkwaliteit*: Een beschrijving van de luchtemissies van onder andere PM₁₀, SO₂ en NO_x van de verschillende alternatieven en uitgaande van de verschillende scenario's. Presenteer zowel de jaarvrachten als de piek-emissies. Bereken de mogelijke immissieconcentraties van bovengenoemde stoffen en toets deze aan de normen uit het Besluit Luchtkwaliteit 2005. Breng ook de immissies in het beïnvloedingsgebied over de grens in beeld. Bij eventuele overschrijdingen van de luchtkwaliteitsnormen, moeten alle mogelijke mitigerende maatregelen en hun effectiviteit inzichtelijk worden gemaakt.
- *Effecten op natuur*: Inzicht in de flora, fauna en ecologische waarden in het studiegebied en de effecten van het voornemen (met name de koelwaterinname en -lozing) en de verschillende alternatieven hierop, uitgaande van de verschillende brandstofscenario's.

Samenvatting

Een toegankelijke, zelfstandig leesbare samenvatting die een goede afspiegeling biedt van de inhoud van het MER en de belangrijkste beslispunten voor de besluitvorming.

3. PROBLEEMSTELLING, DOEL EN BESLUITVORMING

3.1 Probleemstelling en doel

De startnotitie bevat een duidelijke beschrijving van probleemstelling en doel. Deze beschrijving kan in het MER worden overgenomen.

3.2 Beleidskader en besluitvorming

De startnotitie biedt in hoofdstuk 7 een compact overzicht van beleidsmatige en juridische kaders voor het voornemen. Geef in het MER aan welke randvoorwaarden en uitgangspunten (ruimtelijke beperkingen, grenswaarden emissies e.d.) gelden bij dit voornemen.

Wat betreft de natuurbeschermingswetgeving is, naast de Natuurbeschermingswet 1998, waarin de gebiedsbescherming geregeld is, ook de Flora- en faunawet aan de orde. Geef in het MER aan of voor het voornemen een ontheffing van de minister van LNV vereist is op grond van artikel 75 van de Flora- en faunawet.

Het is zinvol om in het MER de relatie te beschrijven tussen dit voornemen en de minimumstandaard en het meest milieuvriendelijk alternatief uit het Landelijk Afvalbeheersplan.

Beschrijf volgens welke procedure en welk tijdpad de besluitvorming geschiedt en welke adviesorganen en instanties daarbij formeel en informeel zijn betrokken. Geef hierbij ook aan welke andere procedures er nog doorlopen moeten worden om uiteindelijke realisering van de centrale mogelijk te maken. Denk bijvoorbeeld aan de besluitvormingsprocedure voor de benodigde vaargeulverdieping⁵.

3.3 Locatiekeuze

In de startnotitie (pagina 11) wordt aangegeven dat een eerder uitgevoerd locatieonderzoek geleid heeft tot drie potentiële locaties: Eemshaven, de Maasvlakte en het Sloegebied. Hierbij zijn volgens de startnotitie ook milieuarargumenten meegewogen. In het MER dient een samenvatting van het locatieonderzoek opgenomen te worden, waarin in ieder geval de milieuvoor- en nadelen van de verschillende locaties gepresenteerd moeten worden. Voor elk van de drie potentiële locaties is een aparte startnotitie opgesteld. Volgens de startnotitie is NUON van plan om halverwege 2006 met een meer uitgewerkt plan te komen, gericht op de feitelijke locatiekeuze. De Commissie adviseert om in het MER de uiteindelijke locatiekeuze helder te motiveren met milieuen andere argumenten⁶. Geef hierbij aan welke argumenten een doorslaggevende rol hebben gespeeld.

⁵ Hier wordt ook door de inspraak, zie bijvoorbeeld reacties 3 en 6, melding van gemaakt (bijlage 4).

⁶ Ook insprekers vragen om een vergelijking van de drie voorliggende locaties, zie bijvoorbeeld reacties 3 en 6 (bijlage 4). De inspraak vraagt om in het MER de aantallen, het soort en de diepgang van de schepen die ten behoeve van dit initiatief zullen varen, te beschrijven. De Commissie is van mening dat deze beschrijving beperkt kan blijven tot een globale indicatie ten behoeve van de locatieafweging.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Voorgenomen activiteit

In aanvulling op de in de startnotitie voorgestelde aanpak, moeten in het MER de volgende punten nader worden toegelicht:

4.1.1 Installatie

- Er is gekozen voor een multi-fuel vergassingsinstallatie. De keuze voor een multi-fuel vergassingsinstallatie dient op milieuconsequenties te worden vergeleken met alternatieve installatie-ontwerpen zoals een moderne poederkool/biomassa-centrale voor basislust-inzet, in combinatie met een aardgasgestookte STEG voor de leverantie van piekvermogen (zie §6.3.3).
- De startnotitie bevat een summier beschrijving van het voornemen. Het MER dient een meer gedetailleerde beschrijving te bevatten van de keuzemogelijkheden ten aanzien van de procestechnologie en de beoogde wijze van inzet van de centrale. De milieuvoor- en nadelen van de verschillende mogelijkheden dienen in het MER helder onderbouwd te worden.
- De startnotitie vermeldt dat de multi-fuel centrale een bruto elektrisch vermogen van circa 1200 MW_e zal hebben. In het MER dient onderbouwd te worden onder welke condities en voor welke brandstofscenario's deze capaciteit geldt. Is deze capaciteit gebaseerd op het stoken van aardgas of syngas?
- Geef in het MER de 'turn-down ratio' van de vergassingsinstallatie aan en beschrijf wat dit betekent voor de gebruiksfrequentie van de fakkel. Beschrijf in het MER hoe het fakkelbedrijf plaatsvindt, welke gasstromen in welke frequentie zullen worden afgefakkeld en welke emissies daarmee gepaard gaan.
- De installatie wordt ontworpen voor de inzet van verschillende brandstofstromen. De inzet van de verschillende brandstofstromen heeft invloed op de milieuconsequenties van de installatie. Geef aan op welke gronden welke brandstofstromen naar verwachting in welke mate worden ingezet en welke consequenties dat heeft voor zowel de capaciteit, het energierendement van de installatie als de emissies. De hoeveelheid in te zetten biomassa is flexibel. Dit betekent dat nieuw kolen- en/of gasgestookt vermogen zal worden ontwikkeld, in het meest 'ongunstige' geval zelfs 100% (namelijk als de biomassa-inzet 0% bedraagt). In het MER moet beschreven worden welke typen verouderde, laagefficiënte centrales door deze centrale worden vervangen en wat het netto positief effect op de CO₂-emissie is bij vergassing van diverse biomassapercentages (0%, 25% en 50% van de totale brandstofinzet).
- Geef een indicatie van de bandbreedte van het te verwachten energierendement van de nieuwe STEG-eenheden. Moderne STEG eenheden hebben rendementen van 58-60 %. Geef het rendement van de te installeren STEG's aan op syngas en op aardgas en het bruto en netto rendement van de installaties op mengsels van aardgas en syngas uit (mengsels van) kolen en biomassa. In de startnotitie wordt het rendement op 40-45% geschat. Geef aan op welke aannamen deze schatting is gebaseerd.
- Beschrijf de voorgenomen bedrijfsvoering van de installatie, met name de mate waarin de installatie in deellast zal gaan draaien en de gevolgen die dat heeft voor het rendement en de milieuprestaties van de installatie (vergeleken met vollast);

- Kwantificeer de absolute (t/jr) en de relatieve NO_x (g/GJ)-uitstoot van de centrale voor diverse outputs scenario's (bijv. 300, 600 en 1200 MWe) en voor diverse mengsels van syngas en aardgas (bijv. 0, 50 en 100 % syngas). Bereken de absolute en de gemiddelde relatieve NO_x-uitstoot voor een aantal aannemelijke vollast/deellast inzetprofielen. Geef aan of en in welke mate er een verschil in NO_x-uitstoot te verwachten is bij de inzet van syngas uit kolen of uit biomassa.
- Geef in het MER aan welke gasreinigingstechnieken worden ingezet zowel voor de reiniging van synthese gas als eventueel "end of pipe" voor de rookgassen. In het MER dient de keuze voor de uiteindelijke technologie helder te worden beargumenteerd, waarbij in ieder geval ook de milieuvor- en nadelen aan de orde moeten komen. Presenteer de te verwachten reststromen en geef inzicht in de emissiereducties die optreden als gevolg van de inzet van deze technieken.
- Motiveer de toepassing van zuurstof in plaats van lucht als vergassingsmedium.
- De tekeningen in de startnotitie geven aan dat de STEG-eenheden voorzien zullen worden van een schoorsteen. Er wordt echter geen hoogte aangegeven. Geef in het MER een onderbouwing van de gekozen schoorsteenhoogte.
- Beschrijf en motiveer de toegepaste techniek van afvalwaterbehandeling en geef inzicht in de aard, hoeveelheid en samenstelling van de afvalwaterstromen. De emissies van schadelijke stoffen dienen in beeld te worden gebracht evenals de maatregelen die getroffen kunnen worden om deze tot een minimum te beperken.

4.1.2 Brandstofstromen

Geef in het MER aan welke biomassastromen verstoekt zullen worden (aard, samenstelling, energie-inhoud) en in welke hoeveelheden⁷. Presenteer ook de specificaties van de toegepaste steenkool. In het MER moeten in ieder geval 3 scenario's uitgewerkt worden:

- de meest waarschijnlijke combinatie van brandstoffen;
- het vanuit milieuoogpunt meest ongunstige scenario;
- het meest milieuvriendelijke brandstofpakket.

Beschrijf voor deze brandstofscenario's het maximum vermogen van de installatie, het bruto en netto energetisch rendement⁸, de daarbij te lozen warmte-last en de emissies naar de lucht.

Geef aan welke milieu- en overige overwegingen een rol kunnen spelen bij de uiteindelijke keuze voor de brandstofinzet.

Het MER dient inzicht te geven in de acceptatiecriteria en acceptatieprocedure voor de brandstofstromen. Beschrijf of de biomassa is vóórbewerkt teneinde aan de acceptatiecriteria te voldoen. Geef aan welke randvoorwaarden gesteld zullen worden aan de herkomst en kwaliteit (duurzaamheid) van de biomassastromen en hoe de aanvoer, op- en overslag van brandstofstromen geregeld worden. Tenslotte dienen in het MER de emissies beschreven te worden die op kunnen treden bij de op- en overslag van de verschillende brandstofstromen.

⁷ Ook insprekers vragen om een nadere specificatie van het brandstofpakket en de acceptatiecriteria voor biomassa, zie bijvoorbeeld reacties 1, 3, 5 en 6 (bijlage 4).

⁸ Ook de inspraak, zie bijvoorbeeld reactie 7, acht het nuttig inzicht te bieden in de energie-efficiency bij verschillende pakketten (bijlage 4).

4.1.3 Massa- en energiebalansen

Werk in het MER massa- en energiebalansen⁹ uit, inclusief het gebruik van toeslag- en hulpstoffen en het ontstaan van reststromen. Ga specifiek in op voorzieningen om nadelige milieugevolgen te beperken, zowel onder normale bedrijfsomstandigheden als onder de slechtst denkbare bedrijfsomstandigheden/calamiteiten.

4.1.4 IPPC-richtlijn

Onderbouw in het MER hoe rekening is gehouden met de IPPC-richtlijn en de inhoud van relevante technische referenties, zoals verwoord in de BREF-documenten. Dit betreft in ieder geval de BREF's voor:

- Grote stookinstallaties (BREF-LCP);
- Afvalverbranding (BREF-WI);
- Afvalverwerking en nabehandeling, inclusief afvalwater (BREF-WT);
- Industriële koelsystemen (BREF-CVS);
- Op- en overslag (BREF-ESB);
- Energie-efficiëntie (BREF-ENE);
- Monitoring (BREF-MON);
- Economie en Cross media effecten (BREF-ECM).

Geef van de best beschikbare technieken aan hoe hiermee rekening is gehouden bij de uiteindelijke keuze. Vergelijk de verwachte emissies naar de lucht met de spreiding in concentraties die de BREF-documenten aangeven.

4.2 Alternatieven

4.2.1 Algemeen

In het MER kunnen de alternatieven in grote lijn uitgewerkt worden volgens de in hoofdstuk 6 van de startnotitie gepresenteerde aanpak¹⁰. Verder worden in §4.1 van dit advies reeds enkele alternatieven genoemd, op basis van andere brandstofinzet (§4.1.2) of een ander technisch concept (§4.1.1), die in het MER aan de orde moeten komen.

Voor dit voornemen geldt de IPPC-richtlijn (inclusief de van toepassing zijnde BREF's) en de EU-richtlijn Grote Vuurhaarden. Onder deze richtlijnen is het toetsen aan Best Available Technologies (BAT) verplicht.

Voor het MER is een beschrijving van het meest milieuvriendelijke alternatief (mma) verplicht.

4.2.2 Nulalternatief

Het nulalternatief is het niet effectueren van het voornemen, inclusief de autonome ontwikkelingen voor bijvoorbeeld energieproductie en energiebehoefte. Dit nulalternatief hoeft in het MER alleen beschreven te worden als referentie voor de beschrijving van de effecten van het voornemen en de verschillende alternatieven.

⁹ Hier wordt ook op gewezen door inspraakreactie 1 (bijlage 4).

¹⁰ Enkele insprekers, bijvoorbeeld reactie 4 (zie bijlage 4) zijn van mening dat energiebesparing als alternatief voor de bouw van een nieuwe centrale aan de orde moet komen. De Commissie is van mening dat deze capaciteitsvraag buiten de reikwijdte van dit MER valt en het MER zich kan toespitsen op de uitvoeringsvarianten.

4.2.3 Uitvoeringsalternatieven

In de startnotitie (§6.2) wordt aangegeven welke conceptuele alternatieven voor een multi-fuel centrale uitgewerkt zullen worden. Men geeft aan dat een conventionele poedergestookte centrale waarin biomassa wordt meegestookt het meest voor de hand ligt. De Commissie adviseert daarentegen om in het MER de volgende configuraties met elkaar te vergelijken:

- Moderne poederkool/biomassabrander met maximale biomassa bijstookmogelijkheid in combinatie met een aparte aardgas-gestookte STEG;
- Multi-fuel wervelbedverbrander in combinatie met een aparte aardgas-gestookte STEG;
- De voorgenomen configuratie: multi-fuel vergassingsinstallatie.

Voor de verdere uitwerking van de uitvoeringsalternatieven kan de in de startnotitie voorgestelde aanpak gevolgd worden.

4.2.4 Meest milieuvriendelijk alternatief (mma)

Leidt uit de bespreking van milieuvoordelen en milieunadelen van de alternatieven en varianten af welke combinatie leidt tot het mma.

Het belangrijkste milieudoel van het initiatief is het reduceren van de emissies ten gevolge van de energievoorziening. Het gaat met name om CO₂, NO_x, SO₂ en PM₁₀. Deze reducties dienen dan ook een centrale plaats te krijgen bij de ontwikkeling van het mma. Besteed bij de beschrijving van het mma aandacht aan de volgende aspecten:

- Een brandstofpakket met maximale inzet van biomassa (kort cyclisch CO₂);
- Maximale afvangst en verwerking van CO₂;¹¹
- Optimalisatie van het energetisch rendement;
- Verdergaande emissiereductie, bijvoorbeeld door optimalisatie van het bedrijven van de fakkel¹² en van de op- en overslag van grondstoffen;
- Benutting van restwarmte;
- Optimalisatie van het koelwatersysteem om ecologische effecten te beperken¹³;
- Landschappelijke inpassing en minimalisatie van visuele hinder;
- Voorzieningen ter beperking van de geluidsemissie.

5. HUIDIGE SITUATIE EN MILIEUGEVOLGEN

5.1 Algemeen

De huidige milieutoestand en de milieugevolgen van het voornemen en de verschillende alternatieven moeten in het MER helder beschreven worden. Bij de beschrijven van de milieugevolgen moeten de verschillende brandstofscenario's betrokken worden. De relevante milieuthema's worden in de startnotitie benoemd.

¹¹ Ook enkele insprekers, bijvoorbeeld reactie 4, vragen nadrukkelijk om aandacht voor CO₂-beperking (bijlage 4).

¹² Dit is ook een punt van aandacht voor verschillende insprekers, zie bijvoorbeeld reactie 6 (bijlage 4).

¹³ Insprekers wijzen ook op het belang van een goede onderbouwing van de keuze van het koelwatersysteem, zie bijvoorbeeld reacties 1, 3 en 6 (bijlage 4).

5.2 Luchtkwaliteit

Leg uit hoe het voornemen past binnen het Nederlandse en Europese beleid voor CO₂, NO₂, SO₂ en PM₁₀ (plus andere stoffen genoemd in het Besluit luchtkwaliteit) en welke overwegingen deze beleidsdoelstellingen hebben gespeeld bij de vormgeving van het voornemen.

Beschrijf de te verwachten emissies van NO_x, CO₂, SO₂ en PM₁₀ voor de verschillende alternatieven en mogelijke maatregelen. Betrek hierbij tevens de emissies ten gevolge van het affakkelen van procesgassen, zowel bij normaal bedrijf als bij opstart en uitbedrijfname, en de emissies (met name van fijn stof) ten gevolge van op- en overslag.

Vervolgens moet het MER inzicht bieden in de uiteindelijk te verwachten immissieconcentraties (inclusief bestaande achtergrondconcentratie) in de omgeving van de installatie¹⁴. Toets de berekende immissies aan de grenswaarden uit het Besluit luchtkwaliteit 2005 en de doelstellingen ten aanzien van het Nationaal luchtkwaliteitsplan 2004. De Commissie adviseert om zonodig in te gaan op alle mogelijke maatregelen om overschrijding van de luchtkwaliteitsnormen te voorkomen.

5.3 Energie, CO₂ en reststoffen

Geef in het MER een energetische beschouwing van het voornemen en de verschillende alternatieven en presenteer een CO₂-balans (fossiel, kort cyclisch). Biomassa is één van de brandstofstromen die verwerkt zal worden. Geef aan welke beperking van CO₂ afkomstig van fossiele brandstoffen wordt bereikt door de inzet van biomassa, ten opzichte van de CO₂-uitstoot die optreedt bij gebruik van alleen steenkolen. Betrek hierbij ook de extra CO₂ uitstoot als gevolg van de winning en bewerking van biomassa en het transport van de biomassa naar de centrale. Beschrijf de effectiviteit van maatregelen om de CO₂-emissie verder te reduceren.

Besteed aandacht aan de aard en hoeveelheid geproduceerde reststoffen¹⁵. Tenslotte is het zinvol om in het MER in te gaan op de mogelijkheden voor synergie met andere bedrijven.

5.4 Oppervlaktewater

Beschrijf en beoordeel de koel- en afvalwaterlozing met behulp van de BREF-koeling¹⁶, de BREF-afvalverwerking¹⁷, de LBOW-beoordelingssystematiek warmtelozingen (2005) en, voorzover van toepassing de Algemene Beoordelingsmethodiek voor stoffen en preparaten¹⁸. Gebruik voor het koelwater aanvullend de Handreiking Koelwater van de Inspectie Verkeer en Waterstaat uit 2005¹⁹. Geef in het algemeen aan welke mogelijkheden er zijn om het lozingsdebiet of de warmtevracht te reduceren²⁰.

¹⁴ Ook enkele insprekers, zie bijvoorbeeld reacties 6 en 7, vragen aandacht voor de optredende immissies ten gevolge van het voornemen. De immissies die over de grens op zullen treden, zijn hierbij uiteraard relevant, zie bijvoorbeeld inspraakreacties 1 en 2 (bijlage 4).

¹⁵ Het is zinvol hierbij ook inzicht te bieden in de hoogwaardige toepassingsmogelijkheden voor reststoffen, zie ook inspraakreactie 7 (bijlage 4).

¹⁶ Reference Document on the Application of Best Available Techniques to Industrial Cooling Systems.

¹⁷ Reference Document on Best Available Techniques in Common Waste Water and Waste Gas Treatment.

¹⁸ CIW nota 'Het beoordelen van stoffen en preparaten voor de uitvoering van het emissiebeleid water' (2000).

¹⁹ Rapport 'Koelwater, Handreiking voor Wvo en Whh-vergunningverleners', Inspectie Verkeer en Waterstaat divisie Water, 7 februari 2005.

²⁰ Ook insprekers, bijvoorbeeld reacties 1 en 2, vragen hierom (bijlage 4).

Geef bij het criterium mengzone aan of de beoordeling plaatsvindt op basis van een kritische situatie voor oppervlaktewater dan wel op basis van een actuele situatie voor oppervlaktewater. Geef de achtergrondtemperatuur aan van het ontvangende waterlichaam en de seizoensfluctuaties daarin. Houd rekening met eventuele cumulatieve effecten van nabijgelegen bestaande of geplande koelwaterlozingen.

Geef bij het criterium onttrekking van koelwater aan in hoeverre de onttrekking plaatsvindt in een paai- of opgroeigebied voor vislarven of juveniele vis. Vaststelling van de waarde van het gebied dient plaats te vinden aan de hand van zo actueel mogelijke gegevens.

5.5 Natuur en landschap

Het MER moet inzicht bieden in de flora, fauna en ecologische waarden in en nabij het plangebied. Geef aan of er in het beïnvloedingsgebied van de centrale gebieden liggen of soorten leven die op grond van milieuaspecten een speciale status in het beleid hebben of krijgen. Geef aan of er mogelijk significante gevolgen te verwachten zijn (ook eventueel op grond van externe werking) op beschermde gebieden²¹.

Beschrijf de eventueel toe te passen instandhoudingsmaatregelen dan wel maatregelen, waarmee kwaliteitsverlies en verstoring van in of nabij het plangebied gelegen Natura 2000-gebieden (de Waddenzee) worden voorkomen. Hierbij kunnen zowel directe als indirecte effecten spelen via een effectketen die voortvloeit uit de voedselketen van het ecosysteem. Beschrijf het aquatisch systeem in het gebied waar effecten van het voornemen kunnen optreden, in relatie tot het voorkomen en de verspreiding van kwalificerende soorten van het Natura 2000-gebied en de vereiste ecologische kwaliteiten voor instandhouding daarvan. Vaststelling van de waarde van het gebied dient plaats te vinden aan de hand van actuele ecologische gegevens uit het gebied. Onderzoek of het koelwatersysteem (wateronttrekking en -lozing) invloed heeft op het waterleven en indirect op de vogelstand. Beschrijf in hoeverre extreme situaties kunnen optreden en welke aanvullende maatregelen dan mogelijk zijn.

Ga na of het initiatief zal leiden tot in de Flora- en faunawet genoemde verboden gedragingen. Indien dat het geval is, zal een ontheffing moeten worden aangevraagd. Voor het ontheffingsverzoek dient een inventarisatie van de ruimtelijke verspreiding van alle in het gebied voorkomende soorten te worden gemaakt. In het MER kan worden volstaan met het aangeven van de gevolgen voor de doelsoorten of een gemotiveerde selectie van de belangrijkste voorkomende doelsoorten.

Geef aan welke landschappelijke effecten het voornemen heeft. Beschrijf de mogelijkheden voor landschappelijke inpassing en voor een ecologisch vriendelijk ontwerp. Ga in op de lichtuitstraling van de installatie (bijvoorbeeld ten gevolge van het fakkelbedrijf) en de mitigerende maatregelen hiervoor.

5.6 Geluid

De startnotitie vermeldt dat het MER uitgebreid in zal gaan op de geluidsreducerende maatregelen, zodat aan de regelgeving wordt voldaan. Beschrijf in het MER de geluidzone rondom de toekomstige centrale en geef die weer op

²¹ Op 1 oktober 2005 is de nieuwe Natuurbeschermingswet in werking getreden.

kaart. Geef hierbij de afstand tot de (woon)bebouwing aan. Beschrijf in het MER de geluidbelasting op gevoelige locaties en ga hierbij ook in op de effecten van laag en middenfrequent geluid afkomstig van trafo's.

5.7 Externe veiligheid

Ga in op het aspect externe veiligheid zoals in de startnotitie is aangekondigd. Geef de veiligheidsrisico's voor de omgeving aan en maatregelen ter beperking van de effecten. De Commissie beveelt aan het eventueel op te stellen QRA ('quantitative risk assessment') als bijlage in het MER op te nemen.

6. OVERIGE ONDERDELEN VAN HET MER

Vergelijking van alternatieven

De milieueffecten van de verschillende alternatieven moeten met de referentie worden vergeleken om zo inzicht te bieden in de veranderingen die in het gebied zullen optreden en de (milieu)consequenties van de verschillende keuzemogelijkheden. Presenteer de alternatievenvergelijking in een toegankelijke overzichtstabel.

Leemten in informatie

Het MER moet aangeven over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Deze inventarisatie moet worden toegespitst op die milieuaspecten die (vermoedelijk) in de verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen.

Evaluatieprogramma

Het verdient aanbeveling dat het MER reeds een aanzet voor een evaluatieprogramma bevat. Belangrijke aspecten zijn luchtkwaliteit, energierendement en koelwater gerelateerde ecologische effecten.

Vorm en presentatie

Het MER moet goed en recent kaartmateriaal bevatten, voorzien van duidelijke legenda en topografische namen. Zorg voor een goed leesbare, publieksvriendelijke samenvatting waarin de belangrijkste keuzemogelijkheden met hun milieuconsequenties staan weergegeven.

BIJLAGEN

bij het advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Multi-fuel centrale van Nuon in de Eemshaven

(bijlagen 1 t/m 4)

BIJLAGE 1

Brief van het bevoegd gezag d.d. 27 januari 2006 waarin de Commissie in de gelegenheid wordt gesteld om advies uit te brengen

	provincie groningen Bezoekadres St. Jansstraat 4 Groningen Alg. tel. 050 - 316 49 11	Afdeling Milieuvergunningen Postadres Postbus 610 9700 AP Groningen Fax 050 - 316 46 32
---	---	--

	Commissie voor de milieueffectrapportage Aankomst: nummer: Soort: 1707-1702 Kopie naar: HC	Commissie voor de m.e.r. Postbus 2345 3500 GH UTRECHT
---	--	---

5X

Nr. 2006- 300 h,MV Groningen, 27 JAN. 2006

Behandeld door : E.P. Pol
Telefoonnummer : 050-3164549

Bijlage(n) : 8 (5 x startnotitie, 1 x Duitse startnotitie, 1 x kennisgeving en 1 x Duitse kennisgeving).

Onderwerp : M.e.r. multi fuel centrale NUON-Eemshaven; bekendmaking en terinzagelegging startnotitie.

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij sturen wij u in vijfvoud de op 2 januari 2006 door ons ontvangen startnotitie van van NUON Power Generation te Utrecht inzake het realiseren van een multi fuel electriciteitscentrale in (één van de gedachte locaties) de Eemshaven.

Dit voornemen is m.e.r.-plichtig. Het MER wordt opgesteld ten behoeve van de te verlenen vergunning op basis van de Wet milieubeheer en de mogelijk te verlenen vergunning ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren.

Met de publicatie van uw voornemen op 1 en 2 februari 2006 in resp. De Eemsbode en in de Ommelander Courant en de Staatscourant neemt de procedure in het kader van de milieueffectrapportage een aanvang.

Vanwege de mogelijke grensoverschrijdende gevolgen van dit voornemen wordt het voornemen ook in Duitsland bekendgemaakt en wordt de startnotitie bij enkele Duitse overheidsorganen ter visie gelegd. De startnotitie is daartoe vertaald in het Duits. Een exemplaar hiervan is ter kennisname bijgevoegd. We hebben het Ministerie van VROM ingelicht over de grensoverschrijdende informatie-uitwisseling bij dit project.

Een ieder wordt in de gelegenheid gesteld schriftelijk opmerkingen te maken over de inhoud van de vast te stellen richtlijnen, op verzoek ook mondeling. De startnotitie wordt van 8 februari 2006 tot en met 22 maart 2006 ter visie gelegd. Een exemplaar van de kennisgeving is bijgevoegd.

Website: www.provinciegroningen.nl - E-mail: info@provinciegroningen.nl

DPM05203

Wij zien uw advies over de op te stellen richtlijnen graag uiterlijk 5 april 2006 tegemoet, zodat wij uiterlijk dertien weken na de openbare kennisgeving (3 mei 2006) de richtlijnen kunnen vaststellen.

Hoogachtend,

namens Gedeputeerde Staten van Groningen

H. Bloupot,
hoofd afdeling Milieuvergunningen

BIJLAGE 2

Kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 24 d.d. 2 februari 2006

provincie groningen

startnotitie milieu-effectrapportage (m.e.r.) elektriciteitscentrale in de eemshaven *)

Nuon Power Generation B.V. te Amsterdam heeft het voornemen om in de Eemshaven een nieuwe multi-fuel elektriciteitscentrale te bouwen gebaseerd op milieuvriendelijke vergasingsstechnologie.

Deze centrale zal met de brandstoffen steenkool, secundaire brandstoffen, schone biomassa en aardgas elektriciteit opwekken met een elektrisch vermogen van ca. 1200 MWe.

De voorgenomen activiteit is m.e.r.-plichtig. Alvorens de benodigde vergunningen kunnen worden verleend moeten de effecten op het milieu van de voorgenomen activiteit worden onderzocht en worden gerapporteerd in een milieueffectrapport (MER).

De besluiten waarvoor het MER met name zal worden opgesteld zijn:

- een vergunning ingevolge de Wet milieubeheer (Wm);
- een vergunning ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewateren (Wvo).

Het bevoegd gezag in het kader van de Wm-vergunning is Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen en in het kader van de mogelijke Wvo-vergunning is Rijkswaterstaat Noord Nederland en mogelijk het Waterschap Noorderzijlvest het bevoegd gezag. Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen treden op als het coördinerend bevoegd gezag.

Procedure

Met deze bekendmaking van de startnotitie is de wettelijke m.e.r.-procedure gestart. In de startnotitie is een globale aanduiding van de aard en de gevolgen voor het milieu gegeven. Voordat het MER kan worden opgesteld dienen Gedeputeerde Staten van Groningen en

Rijkswaterstaat / het Waterschap Noorderzijlvest richtlijnen vast te stellen waaraan de inhoud van de MER moet voldoen.

Ten behoeve van het opstellen van deze richtlijnen is inspraak mogelijk.

Informatiebijeenkomst

Op 23 februari 2006, aanvang 19.00 uur, wordt in Hotel Restaurant Ekamper, Radsweg 12 te Roodeschool een openbare informatiebijeenkomst georganiseerd. Het initiatief wordt daar toegelicht en er is gelegenheid tot het stellen van vragen.

Terinzagelegging

De startnotitie ligt van 8 februari 2006 tot en met 22 maart 2006 tijdens kantooruren ter inzage

- a. in het gemeentehuis van de gemeente Eemshaven, afd. Publiekszaken, Hoofdstraat-West 1 te Ulthuisen en buiten kantooruren na telefonische afspraak: tel. 0595-437555;
- b. in het provinciehuis te Groningen, Sint Jansstraat 4, kamer D112. Buiten kantooruren na telefonische afspraak: tel. 050-3164712.

Inspraak

Opmerkingen met betrekking tot de te geven richtlijnen kunnen tot en met 22 maart 2006 door een ieder schriftelijk worden ingediend bij de Gedeputeerde Staten van de provincie Groningen, p/a Afdeling Milieutoezicht, Postbus 610, 9700 AP te Groningen. Op verzoek kan dit ook mondeling. Daarvoor dient u een afspraak te maken via een van de onderstaande telefoonnummers.

Inlichtingen

Voor nadere informatie kunt u zich wenden tot mevr. W. Degenhart Drenth, (m.e.r. coördinator), tel. 050-3164712, of tot Dhr. L. Slangen (projectleider vergunningen), tel. 050-3164360.

**) Ook in de provincies Zuid-Holland en Zeeland start Nuon een m.e.r. procedure voor deze activiteit. De keuze voor de locatie van de centrale is namelijk nog niet gemaakt. In de planning is opgenomen dat deze keuze voor één van de locaties zal zijn afgerond voordat het MER wordt ingediend.*

BIJLAGE 3

Projectgegevens

Initiatiefnemer: Nuon Power Generation

Bevoegd gezag: Gedeputeerde Staten van Groningen

Besluit: Vergunningen ingevolge de Wet milieubeheer en ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewater

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C22.2

Activiteit: realisatie van een multi-fuel vergassingsinstallatie, met een elektrisch vermogen van circa 1200 MW_e in de Eemshaven.

Procedurale gegevens:

kennisgeving startnotitie: 2 februari 2006

richtlijnenadvies uitgebracht: 19 april 2006

Bijzonderheden:

In haar richtlijnenadvies heeft de Commissie de volgende punten als essentiële informatie voor het milieueffectrapport aangemerkt:

1. Inzicht in de biomassastromen en overige brandstoffen die verstoekt zullen gaan worden, de acceptatiecriteria en de acceptatieprocedure.
2. Het beoogde inzetprofiel (basislast, pieklast, combinatie) van de installatie en een toelichting hierop ten aanzien van het energierendement en de emissiekenmerken. Op basis van verschillende brandstofscenario's dienen ook de daaraan gerelateerde capaciteit van de installatie, energierendementen en emissie-kenmerken beschreven te worden.
3. Besteed extra aandacht aan de belangrijkste milieuaspecten: effecten op de luchtimmissies en de ecologische gevolgen.
4. Presenteer een toegankelijke, zelfstandig leesbare samenvatting, die een goede afspiegeling biedt van de inhoud van het MER en de belangrijkste beslispunten voor de besluitvorming.

Samenstelling van de werkgroep:

ing. A.J. Dragt

ir. H.E.M. Stassen

dr. D.K.J. Tommel (voorzitter)

Secretaris van de werkgroep: drs. B.C. Rademaker

BIJLAGE 4

Lijst van inspraakreacties en adviezen

nr.	datum	persoon of instantie	plaats	datum van ontvangst Cie. m.e.r.
1.	20060210	Stadt Emden	Emden	20060327
2.	20060302	Nabu Kreisgruppe Emden	Krummhörn	20060327
3.	20060318	Op Goed Grond	Oudeschip	20060327
4.	20060320	Stichting Greenpeace Nederland	Amsterdam	20060327
5.	20060320	Landkreis Leer	Leer	20060327
6.	20060321	Waddenvereniging	Harlingen	20060327
7.	20060321	VROM-Inspectie	Groningen	20060327
8.	20060322	J.F. Mekel	Rottum	20060327
9.	20060306	Landkreis Leer	Leer	20060327
10.	20060313	Rijksdienst voor het Oudkundig Bodemonderzoek	Amersfoort	20060327
11.	20060315	Gemeinde Bunde	Bunde	20060327
12.	20060320	M. Laue	Aurich	20060327
13.	20060328	Landkreis Aurich	Aurich	20060331
	20060223	Verslag informatieavond	Groningen	20060317

**Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Multi-fuel centrale van Nuon in de Eemshaven**

Nuon Power Generation B.V. wil in de Eemshaven een nieuwe multi-fuel electriciteitscentrale bouwen gebaseerd op milieuvriendelijke vergassingstechnologie. Door verbranding van steenkool, secundaire brandstoffen, schone biomassa en aardgas zal elektriciteit opgewekt worden met een elektrisch vermogen van circa 1200 MW_e. Ten behoeve van de vergunningverlening ingevolge de Wet milieubeheer door de provincie Groningen en de vergunningverlening ingevolge de Wet verontreiniging oppervlaktewater door Rijkswaterstaat Noord-Nederland, zal er een milieueffectrapport opgesteld worden.

ISBN 90-421-1753-2